

Beslutningsgrunnlag for polarnyresoleie *Ranunculus wilanderi* (Nath.) Á.Löve & D.Löve

Bakgrunnsinformasjon

Polarnyresoleie er en plante som kun er kjent fra en lokalitet på Svalbard. Den vokser i våt mosetundra noe som gjør den følsom for uttørking som følge av klimaendringer.

Polarnyresoleie vokser i våt mosetundra i overgangen mot våtmark. Arten er knyttet til NiN-type kalkrik mosetundra (T9-C2).

Polarnyresoleie produserer spiredyktige frø og har vegetativ spredning. Den vokser i dag i *ex situ*-bevaringsbed i Tromsø botaniske hage.

Opphavet og den evolusjonære historien til polarnyresoleie er ukjent.

Status

Arten har status sterkt truet (EN) i Norsk rødliste for arter 2015 (2010: sterkt truet (EN)).

Arten forekommer på Kapp Thorsden (Dickson Land) på Svalbard.

Påvirkningsfaktorer

Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktor er viktig for arten:

	Påvirkningsfaktorer	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Styrke
Påvirkningsfaktor 1	Klimatiske endringer	Habitatet kan være utsatt for uttørking som følge av høyere temperaturer	Pågående	Hele populasjonen påvirkes (> 90%)	Ukjent

Mål og nullalternativ

Målet for arten er å opprettholde dagens rødlistekategori på Norsk rødliste for arter (EN – sterkt truet) frem til 2035. Målet for arten er å beholde den på dagens rødlistenivå, fordi den er utsatt for klimaendringer og allerede har en liten og begrenset populasjon. For å nå målet må følgende delmål oppfylles:

Mål for arten	Populasjonsegenskap	Målsetting per 2035 (hva må til)	Nullalternativ per 2035
Delmål 1	Antall reproduserende individ	>50	<50



Antall individer	≤250
Antall lokaliteter	1
% europeisk bestand	>50 %
% verdens bestand	>50 %

Kunnskapshull

Opphavet og den evolusjonære historien til arten er ukjent.

Prosjekter som vil dekke kunnskapshull hos arten:

Prosjekt	Navn	Kategori	Beskrivelse	Innhold
Prosjekt 1	Utsetting av individer	Kunnskap om virkning av mulig tiltak	Arten kan plantes ut dersom deler av eller hele populasjonen forsvinner som følge av en tilfeldig hendelse	Det bør settes i gang forsøk med frøsåing/planting på den kjente lokaliteten og/eller transplantering av individer til områder med kalkrik mosetundra på Svalbard. Frøsåing og/eller transplanteringsforsøk må overvåkes og effekten må måles for å kunne si noe om dette kan være ett tiltak som kan brukes på den kjente lokaliteten og/eller flere lokaliteter for å bevare arten. Arten er allerede oppformert i botanisk hage og det kan benyttes individer derfra i forsøket.
Prosjekt 2	Kartlegging	Artens utbredelse	Svalbard er relativt dårlig kartlagt og nye forekomster kan påregnes	Lokaliteter med lignende klimatiske forhold bør oppsøkes for å undersøke om arten kan vokse flere steder enn på den kjente lokaliteten.

Tiltak

For å nå delmålene vil følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltakene er beskrevet, og nåverdien av tiltakskostnader er beregnet for perioden fra tiltakene antas igangsatt (2019) og fram til 2035.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltak 1	<i>Ex situ</i> -bevaring i frøbank	For å sikre frø til oppformering (både til <i>in situ</i> re-utsetting dersom det kan bli aktuelt og sikring <i>ex situ</i> over tid) må frø av taksonet samles og bevares i frøbank.		Engangs	kr 110 000

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Det er ikke mulig å foreslå tiltakspakker med mer enn 50% sannsynlighet for måloppnåelse.

Samlet vurdering og anbefalte tiltak

Ingen tiltakspakker er foreslått. Polarnyresoleie er godt undersøkt og har kun en forekomst på Svalbard. Arten bevares allerede *ex situ* i Tromsø botaniske hage. For å sikre arten ytterligere fra utryddelse bør Tiltak 1 iverksettes, selv om dette ikke gir måloppnåelse. Ved gjennomføring av tiltak 1 kan man samtidig estimere populasjonsstørrelsen på Svalbard som vil gi en oppdatert status for forekomsten.

Aktuelle virkemidler

Det er ikke foreslått tiltakspakke. Virkemidler i tabellen under er aktuelle for å følge opp kunnskapshull og/eller tiltak (se hoveddokument for beskrivelse av virkemidler).

Nr	Virkemiddel	Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til måloppnåelse
12.2.2	Ny budsjettpost. Tiltak til bevaring av trua natur.	1	Ex situ bevaring og midler til innhenting av ny kunnskap.	Hovedvirkemiddel. Virkemiddelet vil være svært viktig for å ta vare på og

				forbedre situasjonen.
--	--	--	--	-----------------------

Samlet vurdering og beskrivelse av virkemiddelpakke

Det er ikke foreslått tiltaks og tiltakspakke med mer enn 50% måloppnåelse (opprettholde på dagens rødlistekategori EN frem til 2035).

Polarnyresoleie er sterkt påvirket av de pågående klimaendringene. Selv om det er identifisert virkemidler som vil svare på kunnskapshull og tiltak, så er ikke de tilgjengelige virkemidlene tilstrekkelig for å stoppe endringer som skjer pga. påvirkningsfaktoren. *Ex situ* bevaring vil kunne dekkes av foreslått ny budsjettpost på tiltak til bevaring av trua natur. Manglende kunnskap om utbredelse kombinert med at den viktigste påvirkningsfaktoren er klimaendringer gjør at virkemiddelet prioritert art (Nml §§23 og 24) ikke er vurdert som hensiktsmessig. Etablering av ytterligere verneområder vurderes ikke som hensiktsmessig på nåværende tidspunkt, da artens kjente forekomster befinner seg allerede innenfor Nordre Isfjorden nasjonalpark.

Virkemiddelet ny budsjettpost - Tiltak til bevaring av trua natur vil kunne dekke inn kostnader i forbindelse med nødvendig kunnskapsinnhenting, slik at andre tiltak kan vurderes.

Anbefalt virkemiddelpakke

Dette er anbefalte virkemidler knyttet til foreslåtte tiltak eller prosjekt med måloppnåelse under 50%.

Nr	Virkemiddel
12.2.2	Ny budsjettpost - Tiltak til bevaring av trua natur (<i>Ex situ</i> bevaring)

Sannsynlighet for måloppnåelse	Ukjent.
--------------------------------	---------

Kostnader	Kr 110.000
-----------	------------

Anbefalte prosjekter

Prosjekter som vil dekke identifiserte kunnskapshull hos arten/naturtypen

Prosjekt	Virkemiddel nr.	Virkemiddel
1	12.2.2	Ny budsjettpost - Tiltak til bevaring av trua natur (Utsetting av individer)
2	12.2.2	Ny budsjettpost - Tiltak til bevaring av trua natur (Kartlegge artens utbredelse)